

Standarder og fri konkurrence
Af Leif Lodahl, talsmand for OpenOffice.org i Danmark

Standardiseringsorganisationen ISO har netop afgjort at Microsofts dokumentformat skal godtages som en international standard. Problemet med standarder er, at der helst ikke skal være flere standarder som dække samme område. Microsoft påpeger at OOXML som formatet hedder, ikke dækker samme område som det allerede ISO-godkendte dokumentformat ODF. Ydermere påstår Microsoft at to formater fremmer den fri konkurrence.

Jeg skal ikke her komme ind på procedurerne hos ISO og hvordan det er lykkedes Microsoft at opnå den famøse anerkendelse. Jeg vil i stedet fokusere på konkurrencesituationen. For en god ordens skyld vil jeg dog erindre om, at OOXML ikke er blevet mere åbent, bare fordi det er blevet en ISO standard. Dokumentformatet lever fortsat ikke op til de tre kriterier, som tydeligt er opstillet i Folketingets beslutning om at indføre åbne standarder.

Tænk en gang hvis vi i Danmark havde to (eller flere) standarder for f.eks. el-stik. Det er et meget godt eksempel på, at den frie konkurrence skal finde sted på produktet og ikke på standarden. Ved hjælp af en fælles standard kan enhver leverandør få adgang til et marked, hvis blot han eller hun opfylder de standarder som gælder for området.

Interoperabilitet

Standarder sikrer at vi uden videre kan skifte et produkt ud med et andet. Det kaldes også for interoperabilitet: Uanset hvilken lampe du køber, så ved du at den passer ind i din stikkontakt. Interoperabilitet er et af de vigtigste argumenter for at Folketinget vedtog en resolution, som indfører åbne standarder for dokumenter i den offentlige sektor.

Interoperabilitet skaber fri konkurrence. Situationen i dag er, at Microsoft har omkring 90% af markedet for kontorpakker. Microsoft Office er det dominerende produkt og dermed er det dokumentformat som dette produkt benytter, en de facto standard. Hvis vi opnår interoperabilitet, vil det betyde, at vi som forbrugere selv kan beslutte hvilket program vi ønsker at benytte. Dermed mister Microsoft sin dominerende rolle og flere vil vælge at benytte andre (og billigere) programmer. Microsoft vil dermed blive nødsaget til at sænke prisen på sin Office-pakke. Microsoft er ikke interesseret i at opnå interoperabilitet.

Kan vi så ikke bare bruge de der konverter-programmer eller plug-ins? Jo, men så er der ikke tale om interoperabilitet men om kompatibilitet. Det vil være tilfældet, hvis vi har to forskellige standarder for el-stik. Hvis du køber en lampe som ikke passer til din stikkontakt, så må du sætte en konverter imellem. En konverter kan oversætte strømmen til en anden standard. Problemet med oversættelser (konvertere) er, at du må regne med at miste kvalitet.

Microsofts strategi

Microsoft forsøger at overbevise os om at der kan opnås interoperabilitet mellem ODF og OOXML ved hjælp af konverter-programmer. Det de i virkeligheden forsøger er, at vi stiller os tilfredse med kompatibilitet. Det gør Microsoft dels ved at hindre interoperabilitet ved at undlade at benytte eller understøtte ODF og ved at støtte kompatibilitet ved at medvirke til udbredelsen af konvertere.

Denne strategi understøttes af et internt notat, sendt af Bill Gates til Microsofts Office-afdeling:

Allowing Office documents to be rendered very well by other people's browsers is one of the most destructive things we could do to the company. We have to stop putting any effort into this and make sure that Office documents very well depends on PROPRIETARY IE capabilities.

Det er i øvrigt helt i tråd med et andet internt notat fra den daværende technical evangelist James Plamondon, som skriver:

Our mission is to establish Microsoft's platforms as the de facto standards throughout the computer industry.... Working behind the scenes to orchestrate 'independent' praise of our technology, and damnation of the enemy's, is a key evangelism function during the Slog. 'Independent' analyst's report should be issued, praising your technology and damning the competitors (or ignoring them).

... Every possible source of leverage should be sought and turned to our advantage.

Begge dokumenter er offentlige og indgår i retssagen Comes vs Microsoft, som netop i detaljer afdækker hvordan Microsoft påtvinger computer industrien standarder som Microsoft har herredømmet over.

Konsekvens

Hvis vi opnår fuld interoperabilitet, vil vi som forbrugere kunne vælge frit. Microsoft Office, OpenOffice.org eller hvad vi nu finder bedst. Hvis vi ikke opnår fuld interoperabilitet, men derimod lader os spise af med kompatibilitet, så vil vi fortsat være bundet til Microsofts dokumentformat OOXML. Simpelt hen fordi 90% af os allerede har Microsoft Office.

Kan OpenOffice.org så ikke bare bruge OOXML ? Jo, men Microsoft vil hele tiden have et kæmpe forspring. Alene af den grund, at formålet med OOXML er primært at være et Microsoft-format (det står direkte i formålet for OOXML). Vi opnår altså ikke fri konkurrence.

Det giver simpelthen ikke mening. Ifølge en afhandling fra Copenhagen Business School er der mange penge at spare for samfundet. Birgir I. Sigurðsson, der er forfatter til afhandlingen fortæller:

I afhandlingen behandler jeg tre scenarier: Et mindre sygehus (70 it-brugere), et større sygehus (400 it-brugere) og hele den offentlige færøske sektor (3.500 it-brugere). Konklusionerne er i alle tilfælde at der er betydelige besparelser at opnå ved at skifte til OpenOffice.org. Selv om scenarierne er færøske, er resultaterne meget relevante for den danske offentlige sektor, da de to sektorer er meget ens opbygget.

Det er derfor vigtigt at vi i Danmark er opmærksomme på netop konkurrencespørgsmålet, hvorfor det er nødvendigt at Konkurrencestyrelsen spiller en central rolle i overvågning af udviklingen i det offentliges ved implementering af Folketingets resolution B 103 fra 2006.

Med venlig hilsen

Leif Lodahl
Talsmand for OpenOffice.org i Danmark
Tommelisevej 8
2730 Herlev

Mail: lodahl@openoffice.org
Telefon: 21370129
Blog: <http://lodahl.blogspot.com/>